

06.09.2022

Asia/10

§ 207

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Petra Malinin talousarvioaloitteesta varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden parantamiseksi ja kolmiportaisen tuen turvaamiseksi

HEL 2022-003312 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Petra Malin: Pyydän pöydälle.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti Petra Malinin ehdotuksesta panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Henrietta Suomalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 22759
henrietta.suomalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden parantamiseksi ja kolmiportaisen tuen turvaamiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle Petra Malinin talousarvioaloitteesta varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden parantamiseksi ja kolmiportaisen tuen turvaamiseksi seuraavan lausunnon:

Varhaiskasvatuslakiin on lisätty 1.8.2022 alkaen luku 3a, joka sisältää lapsen oikeuden varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen ja määrittelee lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukemisen, lapsen tuen toteutuksen, lapselle annettavat tukipalvelut, tuen tarpeen arvioinnin sekä päätöksen tuesta ja tukipalveluista. 1.8.2022 voimaan tulleissa valtakunnallisissa varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa todetaan, että varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapselle on oikeus saada yleis-

tä, tehostettua tai erityistä tukea siten kuin varhaiskasvatuslaissa on säädetty.

Päätöksen tehostetusta ja erityisestä tuesta sekä tukipalveluista tekee varhaiskasvatuksen järjestämistä vastaava kunta. Varhaiskasvatuksen järjestäjän on tehtävä hallintopäätös, joka perustuu tuen tarpeen arviointiin. Helsingissä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista noin 4 %:lle tulee tehdä tehostetun tuen ja noin 1 %:lle erityisen tuen hallintopäätös syksyn 2022 aikana. Lisäksi esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen osalta tehostetun tuen päätös tulee tehdä noin 10 %:lle ja erityisen tuen päätös noin 4 %:lle lapsista. Yhteensä päätöksiä on tehtävä noin 1 900 lapselle.

Tukea on annettava viivytyksettä, kun tuen tarve on ilmennyt. Lapsen tuen tulee olla pedagogisesti suunniteltu ja toteutettu moniammatillisesti eri ammattilaisten toimesta. Opettajien ja erityisesti erityisopettajien vakanssien täyttämättä jääminen vaarantaa lapsen kolmitasoisien tuen toteutumisen. Henkilöstön saatavuuden parantamiseen tulee jatkossakin resursoida riittävästi.

Henkilöstön saatavuuden turvaaminen

Lapsen tuen tulee olla pedagogisesti suunniteltu ja toteutettu moniammatillisesti. Tehtäväänsä kelpoiset varhaiskasvatuksen opettaja ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja ovat avainasemassa lapsen tuen tarpeen arvioinnissa ja sen toteuttamisessa yhdessä muun lapsen kasvatustajatiimin kanssa. Pula koulutetuista varhaiskasvatuksen opettajista ja erityisopettajista asettaa haasteita henkilöstön riittävälle osaamiselle ja lapsen tuen toteutumiselle.

Helsinki tekee aktiivisesti töitä henkilöstön veto- ja pitovoiman eteen ja henkilöstötilannetta seurataan säännöllisesti. Aktiivinen yhteistyö korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa jatkuu, jotta varhaiskasvatuksen opettajien koulutuspaikkoja saataisiin lisättyä ja varmistettua myös varhaiskasvatuksen erityisopettajien riittävä saatavuus. Helsinki tukee työnantajana varhaiskasvatuksen lastenhoitajaksi tai opettajaksi pätevoitymistä työn ohessa. Lisäksi käytössä on ollut vuoden 2022 alusta uusille opettajille 2000 euron kannustinpalkkio sekä uusille opettajille ja lastenhoitajille kahden päivän perehdytys ennen lapsiryhmytyössä aloittamista. Varhaiskasvatuksen palkkauksissa seurataan kaupungin palkkakehitysohjelmaa.

Riittävä sijaisresurssi tukee henkilöstön työssä jaksamista sekä lapsen tuen toteutumisen myös niinä päivinä, kun henkilöstöllä on yllättäviä poissaoloja. Seuren varahenkilöiden määrää on vuoden 2022 alusta lisätty 20 henkilöllä, jonka lisäksi toimialalla on aloittanut nopean avun toiminta kokeiluna neljällä varhaiskasvatusalueella vuoden 2022 alusta,

jossa työskentelee 20 varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuuden omaavaa varahenkilöä. Nopean avun toiminnassa tuttuja sijaisia on mahdollista päivittäin kohdistaa niihin päiväkoteihin, joissa sijaista tarvitaan kaikkein eniten. Toiminta on saanut henkilöstöltä hyvää palautetta.

Kustannusvaikutukset

Mahdollisen varhaiskasvatuksen lisähenkilöstön palkkaaminen, avustajaresurssin tarpeen lisääntyminen sekä yksityisessä varhaiskasvatuksessa tarvittavien rakenteellisten tukimuotojen lisäksi ohjaus, konsultointi ja hallintopäätösten valmistelu sekä mahdolliset muutoksenhaut aiheuttavat lisäkustannuksia. Lisäksi kustannuksia syntyy tehostetusta ja erityisestä tuesta tehtävistä hallintopäätöksistä, niitä edeltävästä tuen tarpeen arvioinnista, huoltajien osallisuudesta tuen tarpeen arvioinnissa sekä moniammatillisesta yhteistyöstä.

Helsingin kaupunki tulee saamaan vuosittain arviolta 1,5 miljoonaa euroa korvausta tuen järjestämiseen liittyvistä kustannuksista osana kuntien peruspalveluiden valtionosuutta yleiskatteellisena rahoituksena.

Kolmitasoisen tuen lisääntyneeseen resurssitarpeeseen ja muun muassa varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien palkkaamiseen on laskettu tarvittavan valtionavustuksen lisäksi 1,5 miljoonaa euroa, koska hallituksen kustannuslaskelmat eivät sisällä tehostetun tuen hallintopäätöksiä ja resursointia. Lapselle annettava tehostettu tuki on otettava huomioon lisäksi lasten tai henkilöstön lukumäärässä, jollei päiväkodissa ole tukea saavaa lasta varten avustajaa.

Helsingin kaupunki on saanut vuodelle 2023 opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää avustusta inklusiivisen varhaiskasvatuksen ja kolmitasoisen tuen kehittämiseen 4 312 000 euroa, johon sisältyy 862 400 euron omavastuuosuus. Avustuksen käyttö kohdennetaan täydennyskoulutukseen sekä henkilöstön palkkaamiseen varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa vuodelle 2023 ei ole varauduttu aloitteen mukaisille lisämäärärahatarpeille.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 14.9.2022 mennessä Petra Malinin ja 14 muun allekirjoittaneen talousarvioaloitteesta. Aloitteessa esitetään vuoden 2023 budjettiin 5 miljoonan euron määrärahaa varhaiskasvatuksen henkilöstön saata-

vuotta parantaviin toimenpiteisiin ja kolmitasoisen tuen saatavuuden turvaamiseen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Henrietta Suomalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 22759
henrietta.suomalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden parantamiseksi ja kolmiportaisen tuen turvaamiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano